

Finanční arbitř

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město

tel. 257 042 094, ID datové schránky: qr9ab9x

e-mail: arbitr@finarbitr.cz

<https://www.finarbitr.cz>

Evidenční číslo: FA/34191/2017
Spisová značka (uvádějte vždy v korespondenci): FA/SU/526/2017

N á l e z

Finanční arbitř příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 16. 5. 2017 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi o návrhu ■, zastoupené na základě plné moci ze dne 22. 3. 2017 JUDr. Františkem Grznárem, advokátem, evid. č. ČAK 2767, se sídlem ■ (dále jen „Navrhovatel“), proti společnosti Sarmentum finance, s.r.o. IČO 03798852 se sídlem Karlovo náměstí 290/16, Nové Město, 120 00 Praha 2, zapsané v obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, spisová značka C 238070 (dále jen „Instituce“), vedeném podle zákona o finančním arbitrovi a podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), o určení neplatnosti smlouvy o úvěru č. ■ ze dne 1. 7. 2015, případně o úročení úvěru ze smlouvy o úvěru č. ■ ze dne 1. 7. 2015 ve výši diskontní sazby platné v den uzavření smlouvy o úvěru a o určení neplatnosti ujednání o výši roční průměrné sazby nákladů, o poplatcích a smluvních pokutách, takto:

- I. Instituce, Sarmentum finance s.r.o., IČO 03798852, se sídlem Karlovo náměstí 290/16, Nové Město, 120 00 Praha 2, je povinna navrhovateli, ■, zaplatit částku ve výši 35.255,69 Kč (slovy: třicet pět tisíc dvě stě padesát pět korun českých šedesát devět haléřů), a to do tří dnů od právní moci tohoto nálezu.**
- II. Instituce, Sarmentum finance, s.r.o., je povinna podle § 17a zákona o finančním arbitrovi zaplatit sankci ve výši 15.000,- Kč (slovy: patnáct tisíc korun českých) na účet Kanceláře finančního arbitra vedený u České národní banky, č.ú. 19-3520001/0710, variabilní symbol platby 5262017, konstantní symbol platby 558, a to do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto nálezu.**

O d ů v o d n ě n í :

1. Předmět řízení před finančním arbitrem a zkoumání podmínek řízení

Navrhovatel se domáhá určení neplatnosti smlouvy o úvěru, kterou s Institucí uzavřel, protože Instituce s odbornou péčí neposoudila schopnost Navrhovatele splácet spotřebitelský úvěr, dále se domáhá úročení úvěru ze smlouvy o úvěru ve výši diskontní sazby platné v den uzavření smlouvy o úvěru, neboť smlouva o úvěru neobsahuje veškeré předpoklady pro

výpočet roční procentní sazby nákladů (dále jen „RPSN“), neplatnosti ujednání o poplatcích, smluvních pokutách, jelikož jsou nepřehledná a nepřipustná, a neplatnosti ujednání o výši RPSN, protože je v rozporu s dobrými mravy.

Finanční arbitr při posuzování podmínek řízení ze shromážděných podkladů zjistil, že Navrhovatel a Instituce uzavřeli dne 1. 7. 2015 smlouvu o úvěru č. ■■■, na základě které se Instituce zavázala poskytnout Navrhovateli částku ve výši 30.000,- Kč a Navrhovatel se zavázal tyto finanční prostředky 60 splátkami vrátit a zaplatit za ně úroky (dále jen „Smlouva o úvěru“).

Finanční arbitr považuje Navrhovatele za spotřebitele, protože nezjistil, že by Navrhovatel ve smluvním vztahu s Institucí nevystupoval jako fyzická osoba, která nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti, jak definují spotřebitele hmotněprávní předpisy. Navrhovatel proto může být účastníkem řízení před finančním arbitrem ve smyslu § 1 odst. 1 a § 3 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi.

Z veřejného seznamu živnostenského rejstříku finanční arbitr zjistil, že Instituce byla od 13. 2. 2015 do 1. 3. 2017 držitelem živnostenského oprávnění k provozování vázané živnosti „*poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru*“, na jehož základě byla při splnění dalších podmínek v souladu se zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, oprávněna v době uzavření Smlouvy o úvěru poskytovat a zprostředkovávat spotřebitelské úvěry, jiné úvěry, zápůjčky, či obdobné finanční služby. Instituce je tedy institucí ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi.

Smlouva o úvěru je smlouvou o úvěru podle § 2395 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), resp. ve znění účinném ke dni jejího uzavření; Navrhovatel i Instituce výslovně na § 2395 a násl. občanského zákoníku odkázali v názvu Smlouvy o úvěru.

Smlouva o úvěru je současně smlouvou o spotřebitelském úvěru ve smyslu zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“), protože ji uzavřel spotřebitel a podnikatel a jejím předmětem je úvěr, který není vyloučen z režimu zákona o spotřebitelském úvěru ve smyslu § 2 tohoto zákona.

Finanční arbitr je příslušný k rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí, neboť se jedná o spor mezi věřitelem a spotřebitelem při poskytování spotřebitelského úvěru podle § 1 odst. 1 písm. c) ve spojení s ustanovením § 3 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona o finančním arbitrovi, když k rozhodování tohoto sporu je podle ustanovení § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“), dána pravomoc českého soudu.

4. Tvrzení Navrhovatele

Navrhovatel potvrzuje, že s Institucí uzavřel Smlouvu o úvěru.

Navrhovatel tvrdí, že vzhledem k pozdní úhradě jedné ze splátek, ho na osobní schůzce Instituce informovala o zesplatnění úvěru ze Smlouvy o úvěru a požadovala po Navrhovateli částku 60.000,- Kč, kterou Navrhovatel uhradil Instituci prostřednictvím Nové smlouvy

o úvěru, kdy podle článku 1. této smlouvy vyplatí HK Investment s.r.o. do tří dnů od uzavření smlouvy na závazky Navrhovatele u Instituce částku ve výši 60.000,- Kč.

Navrhovatel tvrdí, že před uzavřením Smlouvy o úvěru Instituce nesplnila svou zákonnou povinnost s odbornou péčí posoudit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, když Navrhovatel nemusel „*dokládat žádné doklady o měsíčním příjmu, což je jedním ze základních prvků pro posouzení úvěruschopnosti spotřebitele.*“

Navrhovatel namítá, že v době uzavření Smlouvy o úvěru byl již několik let ve starobním důchodu a že byl pod tlakem dalších věřitelů, a proto „*vzniklou situaci řešila tím způsobem, že sjednávala další úvěry na zaplacení předešlých úvěrů, čímž se dostala do výrazných existenčních problémů*“.

Navrhovatel tvrdí, že v době uzavření Smlouvy o úvěru „*splácela následující splátky úvěrů: Help Financial s.r.o. - (řízení FA/SU/522/2017) úvěrová smlouva ze dne 25. 3. 2015- týdenní splátka 372 Kč. Jet Money s.r.o. - (řízení FA/SU/523/2017) úvěrová smlouva- ze dne 5. 3. 2015- měsíční splátka 1.300 Kč Portfolio Servis s.r.o. - (řízení FA/SU/518/2017) úvěrová smlouva ze dne 18. 3. 2015- měsíční splátka 870 Kč- bylo zesplatněno, zřízeno soudcovské zástavní právo. Fair Credit International – (řízení FA/SU/520/2017) ze dne 15. 12. 2014- týdenní splátka 450 Kč dále ze dne 26. 6. 2015- týdenní splátka 420 Kč Tommy Stachi – (řízení FA/SU/527/2017) úvěrová smlouva ze dne 25. 6. 2014- měsíční splátka 1.490 Kč a dále ze dne 16. 3. 2015- měsíční splátka 1.671 Kč Profi Credit Czech a.s. – (řízení FA/SU/524/2017) úvěrová smlouva ze dne 19. 8. 2014- měsíční splátka 1.011 Kč a dále ze dne 14. 4. 2015- měsíční splátka 1.250 Kč HK Investment s.r.o. – úvěrová smlouva ze dne 5. 3. 2015- měsíční splátka 1.544 Kč, dále ze dne 5. 12. 2014- měsíční splátka 1.544 Kč, dále ze dne 17. 7. 2015- měsíční splátka 3.300 Kč“.*

Navrhovatel tvrdí, že z důvodu jeho špatného psychického stavu plynoucího z nátlaku jiných věřitelů a neúměrného narůstání dalších dluhů nebyl schopen posoudit důsledky plynoucí ze Smlouvy o úvěru.

Navrhovatel namítá, že smluvní pokuta 100.000 Kč je v rozporu s dobrými mravy a považuje kumulaci poplatků, smluvních pokut a sankcí za značně nepřehlednou a nepřípustnou a že výše RPSN je v rozporu s dobrými mravy, navíc je ve Smlouvě o úvěru uvedená v jiné výši, než Instituce udává a ve smlouvě nejsou ani uvedeny veškeré předpoklady pro výpočet její výše.

Navrhovatel tvrdí, že na dluh ze Smlouvy o úvěru uhradil 10 splátek ve výši 583 Kč týdně a dále bylo zaplaceno jednorázově 60.000 Kč společností HK Investment s.r.o.

5. Tvrzení Instituce a podklady předložené Institucí

Instituce se k návrhu Navrhovatele nevyjádřila ani nepředložila žádné podklady, a to ani po uložení pokuty za nesoučinnost, resp. ani do vydání tohoto rozhodnutí.

6. Pokus o smír

Finanční arbitr v souladu s § 1 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi vyzval účastníky řízení ke smírnému vyřešení sporu. Vzhledem k tomu, že se Instituce k výzvě finančního arbitra nevyjádřila, nebylo možné smírného řešení sporu v řízení před finančním arbitrem dosáhnout.

7. Právní posouzení

Finanční arbitr je povinen podle § 12 odst. 1 a 3 zákona o finančním arbitrovi rozhodovat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Finanční arbitr při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné podklady.

Finanční arbitr je orgán mimosoudního řešení spotřebitelských sporů na finančním trhu. Primárním cílem finančního arbitra je tam, kde je spotřebitel v právu, přivést strany sporu ke smírnému řešení sporu tak, aby se spotřebitel nemusel obracet na soud a nemusel hradit náklady soudního řízení, protože řízení před finančním arbitrem je bezplatné. Proto musí finanční arbitr posoudit spor zásadně podle právních předpisů a nemůže působit ve prospěch ani jedné strany sporu. Pokud se nepodaří vyřešit spor smírně, vydá finanční arbitr rozhodnutí, které může strana sporu, která s ním nebude souhlasit, napadnout u soudu. Rozhodnutí finančního arbitra, kterým by neodůvodněně upřednostnil některou stranu sporu, by soud musel zrušit a velmi pravděpodobně neúspěšné straně sporu uložil náhradu nákladů soudního řízení.

Finanční arbitr rozhoduje podle práva, posuzuje všechny shromážděné podklady samostatně i ve vzájemné souvislosti s přihlédnutím k předmětu projednávaného sporu. Finanční arbitr se tam, kde je to možné, opírá a odvolává na relevantní ustálenou judikaturu obecných soudů, Ústavního soudu nebo Soudního dvora Evropské unie. Finanční arbitr tak činí proto, aby jeho rozhodnutí bylo věcně a právně správné a přesvědčivé pro obě strany sporu, a zároveň i pro soud, který bude případně na základě žaloby kterékoli strany sporu rozhodnutí finančního arbitra přezkoumávat, rozhodnutí finančního arbitra jako správné potvrdil a žalobu proti němu zamítl.

7.1. *Právní zájem Navrhovatele*

Podle § 24 zákona o finančním arbitrovi se v řízení před finančním arbitrem postupuje podle zákona o finančním arbitrovi a podle správního řádu, nestanoví-li zákon o finančním arbitrovi jinak. Zákon o finančním arbitrovi pravidla pro rozhodování o návrzích na určení nebo na plnění neupravuje, proto se použije úprava správního řádu, kde podle § 142 odst. 1 platí, že *„[s]právní orgán v mezích své věcné a místní příslušnosti rozhodne na žádost každého, kdo prokáže, že je to nezbytné pro uplatnění jeho práv, zda určitý právní vztah vznikl a kdy se tak stalo, zda trvá, nebo zda zanikl a kdy se tak stalo.“* Podle § 142 odst. 2 správního řádu *finanční arbitr nepostupuje podle § 142 odst. 1 správního řádu tehdy, jestliže „může otázku jeho vzniku, trvání nebo zániku řešit v rámci jiného správního řízení.“*

Protože je však rozhodnutí finančního arbitra přezkoumatelné soudem, nikoli v režimu přezkumu správního rozhodnutí podle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, ale v režimu zvláštního přezkumu rozhodnutí smírčího orgánu zřízeného podle zvláštního právního předpisu podle části páté občanského soudního řádu, posuzuje finanční arbitr „nezbytnost“ určovacího návrhu analogicky „naléhavému právnímu zájmu“ k určovací žalobě ve smyslu § 80 občanského soudního řádu, který stanoví *„[u]rčení, zda tu právní poměr nebo právo je či není, se lze žalobou domáhat jen tehdy, je-li na tom naléhavý právní zájem“*.

Finanční arbitr přitom vychází ze závěrů rozhodnutí Ústavního soudu České republiky ze dne 11. 7. 2017, sp. zn. I. ÚS 1440/14, podle kterého *„[m]eritorní rozhodnutí vydané v řízení*

o určovací žalobě tedy závazně řeší předběžnou otázku pro řízení o žalobě na plnění. I pokud by druhá strana podala žalobu na plnění, vycházel by soud při jejím řešení z rozhodnutím o (negativní) určovací žalobě prejudiciálně.“ Současně, z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 23. 3. 2017, sp. zn. 30 Cdo 4101/2016, plyne, že „[u]rčovací žaloba podle § 80 (dříve písm. c/) o. s. ř. je preventivního charakteru a má místo tam, kde je možné její pomocí eliminovat stav ohrožení práva či nejistoty v právním vztahu, a k příslušné nápravě nelze dospět jinak, nebo když účinněji než jiné procesní prostředky, vystihuje obsah a povahu daného právního vztahu a právě jejím prostřednictvím lze dosáhnout úpravy, představující určitý právní rámec, který je zárukou odvrácení budoucích sporů. Nelze-li v konkrétním případě očekávat, že je určovací žaloba bude plnit, nebude ani splněna podmínka naléhavého právního zájmu, přičemž platí, že takový závěr je podmíněn též tím, z jakých právních poměrů žalobce vychází, jakého konkrétního určení se domáhá a vůči komu žaloba o určení směřuje (...). Ve sporu o určení neplatnosti právního úkonu nejde jen o to, zda konkrétní subjekt (žalobce) mohl mít podle hmotného práva vliv na vznik napadeného právního úkonu, resp. dotkl-li se jej právní úkon při svém vzniku, ale též o to, jak se následné určení, že úkon byl učiněn neplatně, promítne do jeho právních poměrů“.

Navrhovatel se domáhá určení neplatnosti Smlouvy o úvěru, protože Instituce s odbornou péčí neposoudila schopnost Navrhovatele splácet spotřebitelský úvěr, dále se domáhá úročení úvěru ze Smlouvy o úvěru ve výši diskontní sazby platné v den uzavření této smlouvy, neboť Smlouva o úvěru neobsahuje veškeré předpoklady pro výpočet RPSN, dále určení neplatnosti ujednání o poplatcích a smluvních pokutách, jelikož jsou nepřehledná a nepřípustná a konečně určení neplatnosti ujednání o RPSN, neboť výše RPSN je v rozporu s dobrými mravy.

Navrhovatel se měl v řízení před finančním arbitrem domáhat vydání peněžních prostředků, které Instituci zaplatil na základě Smlouvy o úvěru, protože Smlouva o úvěru je neplatná. Ačkoli Navrhovatel takový nárok v řízení před finančním arbitrem nevznosl, finanční arbitr může návrh Navrhovatele takto posoudit, a to s odkazem na § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi, podle kterého finanční arbitr není vázán návrhem spotřebitele.

Předmětem sporu je tedy posouzení nároku Navrhovatele na vrácení bezdůvodného obohacení Instituce přijatého na základě Smlouvy o úvěru, protože Instituce s odbornou péčí neposoudila schopnost Navrhovatele splácet spotřebitelský úvěr, na úročení úvěru ze Smlouvy o úvěru ve výši diskontní sazby platné v den uzavření smlouvy o úvěru, neboť Smlouva o úvěru neobsahuje veškeré předpoklady pro výpočet RPSN a výše RPSN je v rozporu s dobrými mravy, a na určení neplatnosti ujednání o poplatcích a smluvních pokutách, jelikož jsou nepřehledná a nepřípustná a určení neplatnosti ujednání o RPSN, neboť výše RPSN je v rozporu s dobrými mravy.

7.2. Rozhodná právní úprava

Navrhovatel a Instituce uzavřeli Smlouvu o úvěru za účinnosti občanského zákoníku, který upravuje smlouvu o úvěru jako smluvní typ; Smlouva o úvěru je současně spotřebitelskou smlouvou podle § 1810 a násl. občanského zákoníku, když na jedné straně stojí Instituce jako podnikatel a na druhé straně Navrhovatel jako spotřebitel. Podle § 9 odst. 2 věty první občanského zákoníku platí, že „[s]oukromá práva a povinnosti osobní a majetkové povahy se řídí občanským zákoníkem v tom rozsahu, v jakém je neupravují jiné právní předpisy“.

Smlouva o úvěru je smlouvou spotřebitelskou uzavřenou v režimu zvláštní úpravy zákona o spotřebitelském úvěru.

Zákon o spotřebitelském úvěru nahradil od 1.12.2016 zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru (dále jen „nový zákon o spotřebitelském úvěru“). Podle § 164 nového zákona o spotřebitelském úvěru platí, že „[n]ení-li dále stanoveno jinak řídí se práva a povinnosti ze smlouvy o spotřebitelském úvěru uzavřené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dosavadními právními předpisy.“

Protože Smlouvu o úvěru uzavřeli Navrhovatel a Instituce před účinností nového zákona o spotřebitelském úvěru a finanční arbitr nezjistil, že by si sjednali, že se jejich práva a povinnosti ze Smlouvy o úvěru budou ode dne nabytí účinnosti nového zákona o spotřebitelském úvěru řídit tímto zákonem, řídí se práva a povinnosti z nich vyplývající zákonem o spotřebitelském úvěru, tím není dotčeno subsidiární použití občanského zákoníku v otázkách, které zákon o spotřebitelském úvěru neupravuje, protože platí, že zákon o spotřebitelském úvěru je vůči občanskému zákoníku ve vztahu speciality a použití právních norem v něm obsažených má přednost před použitím právních norem obsažených v občanském zákoníku.

7.3. Rozhodná smluvní úprava

Navrhovatel a Instituce si ve Smlouvě o úvěru sjednali:

- a) v článku 2. odst. 2, že Instituce Navrhovateli poskytne úvěr až do výše 30.000,- Kč, přičemž „*dlužník se zavazuje tyto poskytnuté prostředky vrátit do 26. 8. 2016 včetně úroku a to bezhotovostním převodem na účet věřitele číslo ■ vedený u ČSOB, a.s., pod variabilním symbolem ■.*“;
- b) v článku 3.1 se Navrhovatel zavázal Instituci vrátit vedle poskytnuté jistiny úrok ve výši 24% ročně;
- c) v článku 4.1, že „*dlužník poskytnutou částku spolu se smluveným úrokem a poplatky uhradí ve splátkách, přičemž první splátka ve výši 583,69 Kč je splatná dne 10. 7. 2015 a další dle přiloženého splátkového kalendáře.*“

7.4. Skutková zjištění

Finanční arbitr ze shromážděných podkladů a z úřední činnosti zjistil, že

- a) podle Výpisu z účtu Navrhovatel uhradil dne 9. 7. 2015 částku ve výši 583,69,- Kč na účet Instituce uvedený ve Smlouvě o úvěru. Podle Potvrzení o vkladu uhradil Navrhovatel dne 20. 7. 2015 na účet Instituce částku ve výši 584,- Kč, dne 28. 7. 2015 částku ve výši 584,- Kč, dne 6. 8. 2015 částku ve výši 584,- Kč, dne 12. 8. 2015 částku ve výši 584,- Kč, dne 21. 8. 2015 částku ve výši 584,- Kč, dne 26. 8. 2015 částku ve výši 584,- Kč, dne 4. 9. 2015 částku ve výši 584,- Kč a dne 11. 9. 2015 částku ve výši 584,- Kč. Finanční arbitr má tedy za prokázané, že Navrhovatel uhradil 9 splátek v celkové výši 5.255,69 Kč;
- b) dne 24. 8. 2015 Instituce podala návrh na výkon rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva na nemovité věci Navrhovatele, výkon rozhodnutí byl nařízen usnesením Okresního soudu v Chrudimi dne 9. 9. 2015, č. j. ■;
- c) v článku 1. Nové smlouvy o úvěru, si Navrhovatel a společnost HK Investment s.r.o. sjednali, že společnost HK Investment s.r.o. vyplatí do tří dnů od uzavření předmětné

smlouvy na závazky Navrhovatele u Instituce částku ve výši 60.000,- Kč, a to bezhotovostním převodem na č. účtu ■■■ pod variabilním symbolem ■■■;

- d) dne 3. 3. 2016 podala Instituce k Okresnímu soudu v Chrudimi návrh na zastavení výkonu rozhodnutí, kde uvádí že „její pohledávka byla povinnou v celém rozsahu uhrazena, a to po podání návrhu. Proto oprávněná, v souladu s ust. §268 odst. 1 písm. c) a g) o.s.ř. navrhuje, aby bylo vydáno usnesení, kterým se výkon rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva vedený u Okresního soudu v Chrudimi pod sp. zn.: ■■■ zastaví“;
- e) dne 4. 3. 2016, rozhodl Okresní soud v Chrudimi usnesením č. j. ■■■, že výkon rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva se zcela zastavuje. Finanční arbitr tak má za prokázané, že Navrhovatel uhradil Instituci částku ve výši 60.000,- Kč;
- f) podle oznámení České správy sociálního zabezpečení ze dne 1. 1. 2015 pobíral Navrhovatel v době sjednání Smlouvy o úvěru starobní důchod ve výši 8.510 Kč měsíčně;
- g) podle výplatních pásek Navrhovatele za období červenec 2015 a srpen 2015 obdržel na základě Dohody o pracovní činnosti v červenci 2015 částku 7.785,- Kč a v srpnu 6.654,- Kč, v průměru tedy 7.219,50,- Kč měsíčně;
- h) Navrhovatel měl v době uzavření Smlouvy o úvěru finanční závazky u společností:
1. Profi Credit Czech a.s., IČO 61860069, se sídlem Klimentská 1216/46, 130 00 Praha, na základě smlouvy o úvěru č. ■■■ ze dne 12. 6. 2013 ve výši 1.250,- Kč měsíčně, na základě smlouvy o úvěru č. ■■■, ze dne 19. 8. 2014 ve výši 1.011,- Kč měsíčně;
  2. HK Investment s.r.o., na základě smlouvy o úvěru č. ■■■ ze dne 5. 12. 2014 ve výši 1.544,- Kč měsíčně, na základě smlouvy o úvěru č. ■■■ ze dne 5. 3. 2015 ve výši 1.544,- Kč měsíčně;
  3. Fair Credit International, SE, IČO 04424115, Kubánské náměstí 1391/11, 100 00 Praha 10, na základě smlouvy o úvěru č. ■■■ ze dne 5. 12. 2014 ve výši 450,- Kč týdně, na základě smlouvy o úvěru č. ■■■ ze dne 26. 6. 2015 ve výši 420,- Kč týdně;
  4. Jet Money s.r.o., IČO 25858246, se sídlem Hněvotínská 241/52, 779 00 Olomouc, na základě smlouvy o úvěru č. ■■■, ze dne 5. 3. 2015 ve výši 1.300,- Kč měsíčně;
  5. Door Financial a.s., IČO 29016126, se sídlem Kořenského 905/4, 400 03 Ústí nad Labem, na základě smlouvy o úvěru č. ■■■ ze dne 14. 3. 2015, ve výši 750,- Kč týdně, na základě smlouvy o úvěru č. ■■■ ze dne 21. 6. 2015, ve výši 450,- Kč týdně;
  6. Tommy Stachi s.r.o., IČO 27148084, se sídlem Taboritská 1000/23, 130 00 Praha, na základě smlouvy o úvěru č. ■■■ ze dne 16. 3. 2015, ve výši 1.671,- Kč měsíčně;
  7. Portfolio Servis s.r.o., IČO 01556860, se sídlem Kaplická 903/27, 140 00 Praha, na základě smlouvy o úvěru č. ■■■ ze dne 18. 3. 2015, ve výši 870,- Kč měsíčně;
  8. Help financial s.r.o., IČO 26440334, se sídlem Příčná 1217, 293 06 Kosmonosy, na základě smlouvy o úvěru č. ■■■ ze dne 25. 3. 2015, ve výši 372,- Kč týdně;
  9. GTS Enerxus Limited, IČO 03288404, se sídlem Na Zámecké 1518/9, 140 00 Praha, na základě smlouvy o úvěru č. ■■■ ze dne 29. 6. 2015, ve výši 200,- Kč týdně.

- i) podle Měsíčního předpisu příspěvků činily měsíční výdaje Navrhovatele na fond oprav a záloh částku ve výši 1.348,- Kč, když tyto výdaje se podle tvrzení Navrhovatele od tohoto data nezměnily;
- j) podle Výměru důchodu pobíral Navrhovatel v době sjednání Smlouvy o úvěru starobní důchod ve výši 8.510,- Kč měsíčně.

7.5. Posouzení úvěruschopnosti

7.5.1. Posouzení úvěruschopnosti obecně

Zákon o spotřebitelském úvěru věřiteli ukládá povinnost s odbornou péčí posoudit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, a to v § 9 odst. 1, když stanoví, že „[v]ěřitel před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, či změnou takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru, je povinen s odbornou péčí posoudit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, a to na základě dostatečných informací získaných i od spotřebitele, a je-li to nezbytné, nahlédnutím do databází umožňujících posouzení úvěruschopnosti spotřebitele. Věřitel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud je po posouzení úvěruschopnosti spotřebitele s odbornou péčí zřejmé, že spotřebitel bude schopen spotřebitelský úvěr splácet, jinak je smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, neplatná“.

Při získávání relevantních informací za účelem posouzení úvěruschopnosti spotřebitele by měl věřitel vycházet jak z informací dodaných spotřebitelem, tak z informací, které získává z jiných dostupných zdrojů při respektování principu přiměřenosti nejvýše v rozsahu nezbytně nutném pro splnění této své povinnosti při maximálním respektování spotřebitelových práv na ochranu jeho osobních údajů.

Je povinností věřitele takto získané informace shromáždit, vyhodnotit jejich dostatečnost a rozhodnout, zda a které informace je nezbytné dále ověřovat, popř. jejich znalost prohlubovat. Povinností věřitele je mj. nahlédnout i do databází shromažďujících informace o již existujících úvěrových vztazích spotřebitele, pokud lze ze shromážděných informací usuzovat, že spotřebitel již byl nebo stále je v jiném úvěrovém vztahu.

Je-li věřitelem banka, je na místě, aby při zkoumání výdajů spotřebitele věřitel hodnotil i informace z databází shromažďujících informace o nebankovních úvěrových vztazích; nebankovní věřitel pak může informace o spotřebitelových bankovních úvěrech získat např. s pomocí spotřebitele. Za dostatečné se považují pouze takové informace o příjmech a výdajích spotřebitele, ze kterých je věřitel schopný získat objektivní obraz o jeho finanční situaci.

Věřitele přitom nezbavuje povinnosti posoudit s odbornou péčí úvěruschopnost spotřebitele ani povinnost spotřebitele v § 9 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru, „[s]potřebitel poskytne věřiteli na jeho žádost úplné, přesné a pravdivé údaje nezbytné pro posouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr.“, když toto ustanovení doslova uvádí, že spotřebitel tyto informace poskytne věřiteli „na jeho žádost“. Shodný názor co do povinnosti ověřit tvrzení spotřebitele ostatně zastávají i obecné soudy (viz například závěry Nejvyššího soudu České republiky, v rozhodnutí ze dne 27.9.2007, sp.zn. 32 Odo 1726/2006 „[d]ovolací soud neshledal pochybení ani v závěru odvolacího soudu o tom, že žalobkyně nepostupovala s náležitou odbornou péčí, pokud se spokojila pouze

s domněnkami o vlastnictví k danému automobilu založenými na faktuře vystavené žalovanou, ústních informacích žalované a na faxové fotokopii technického průkazu vozidla.“).

Schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr je třeba chápat jako situaci, kdy v závislosti na frekvenci splácení zbyde spotřebiteli v jeho osobním/domácím rozpočtu dostatek finančních prostředků na to, aby mohl za normálního běhu věcí bez problémů a omezení splácet splátku úvěru v předpokládané výši. Proto věřitel musí mimo jiné analyzovat spotřebitelův osobní/domácí rozpočet, a to jak stranu příjmů, tak stranu výdajů, a to vždy ve vztahu ke konkrétnímu žadateli o úvěr a informacím o jeho konkrétních příjmech ze zaměstnanecké či jiné činnosti, nákladech na bydlení, dopravu, domácnost nebo nezaopatřené děti, jakož i o dalších pravidelných výdajích spotřebitele (např. splátkách jiných úvěrů). Analýza pouze některé ze stran rozpočtu sama o sobě k posouzení úvěruschopnosti nepostačuje.

Obsah povinnosti jednat při posuzování úvěruschopnosti spotřebitele s odbornou péčí zákon o spotřebitelském úvěru neobsahuje. Právní pojem odborná péče je považován za tzv. neurčitý právní pojem, který se má vykládat v kontextu obecné právní úpravy i konkrétních skutkových okolností.

Odbornou péčí vymezuje (pro účely tohoto zákona) např. § 2 odst. 1 písm. p) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, který stanoví, že „*odbornou péčí se rozumí úroveň zvláštních dovedností a péče, kterou lze od podnikatele ve vztahu ke spotřebiteli rozumně očekávat a která odpovídá poctivým obchodním praktikám nebo obecným zásadám dobré víry v oblasti jeho činnosti*“. Obdobně tento pojem definuje např. § 32 odst. 1 zák. č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, který stanoví, že „*[i]nvestiční zprostředkovatel je povinen poskytovat investiční služby s odbornou péčí. Vynaložení odborné péče především znamená, že investiční zprostředkovatel jedná kvalifikovaně, čestně a spravedlivě a v nejlepším zájmu zákazníků, zejména plní povinnosti podle této hlavy*“.

Odborná péče je tak v kontextu zákona o spotřebitelském úvěru korektiv jednání věřitele, které v tomto případě posoudí finanční arbitr, a zakládá se jak na objektivním hledisku, tj. na odborných znalostech a schopnostech, tak na hledisku subjektivním, spočívajícím v pečlivosti konkrétního věřitele.

Ke shodným závěrům co do posouzení úvěruschopnosti s odbornou péčí dospěl i Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 1. 4. 2015, sp. zn. 1 As 30/2015, ve kterém dovodil, že § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru je třeba vykládat, že „*věřitel musí náležitě pečlivě zjišťovat schopnost spotřebitele splácet úvěr a požadovat doklady k jeho tvrzení. Je také nutno dovést, že věřitel by měl úvěruschopnost dlužníka aktivně zjišťovat a prověřovat, nikoliv se spokojit pouze s jeho ničím nedoloženými prohlášeními.... postup stěžovatelky, která posuzovala úvěruschopnost spotřebitele pouze na základě jejich ničím nedoložených prohlášení, byl v rozporu s požadavkem zjištění schopnosti spotřebitele splácet úvěr s odbornou péčí ve smyslu § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru*“. Obdobně jako finanční arbitr pak Nejvyšší správní soud dále konstatoval, že „*požadovanými doklady pro prokázání úvěruschopnosti spotřebitele mohou být např. potvrzení o zaměstnání a příjmu, výplatní pásky, výpis z bankovního účtu žadatele a podobně. Nejednalo by se tedy o opakovaná prohlášení téhož obsahu, jak uvádí stěžovatelka, neboť ta by skutečně byla nadbytečná. Mělo by jít o doklady vydané spotřebiteli třetí stranou, které budou objektivně a věrohodně vypovídat o spotřebitelově schopnosti dostát svým závazkům ze smlouvy o úvěru*“. Nejvyšší správní soud to odůvodnil tím, že „*zákon o spotřebitelském úvěru klade*

velký důraz na ochranu spotřebitelů před neodpovědným zadlužováním, které je v současnosti závažným společenským problémem, jehož řešení patrně nelze ponechat pouze na odpovědnosti samotných dlužníků. K řešení tohoto problému tak mají věřitelé přispět tím, že budou před uzavřením úvěrových smluv pečlivě zkoumat schopnost spotřebitele úvěr splácet a eliminovat tak možné tendence spotřebitelů zkreslovat své majetkové poměry ve snaze získat spotřebitelský úvěr, bez ohledu na předchozí uvážení o svých schopnostech jej splácet. Jedná se tedy o právní úpravu orientovanou na ochranu spotřebitele, jakožto slabší smluvní strany, která s sebou nese naopak větší zatížení povinnostmi na straně podnikatele – zde poskytovatele spotřebitelského úvěru“.

Věřitel je tedy povinen vyžádat si od spotřebitele potřebné informace, aktivně opatřovat další přiměřené a objektivně zjistitelné informace o spotřebiteli a všechny získané informace řádně ověřit a vyhodnotit. Shodný názor co do povinnosti věřitele v rámci postupu s odbornou péčí ověřit tvrzení spotřebitele ostatně zastávají i obecné soudy (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky, ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. 32 Odo 1726/2006).

7.5.2. Posouzení úvěruschopnosti obecně

Navrhovatel tvrdí, že Instituci žádné doklady o měsíčním příjmu dokládat nemusel. Instituce v průběhu řízení před finančním arbitrem nepředložila žádné podklady, ze kterých by bylo zřejmé, že posoudila pravidelný příjem Navrhovatele, ani že získané údaje o příjmech Navrhovatele ověřila.

Podle § 22 odst. 5 zákona o spotřebitelském úvěru platí, že „[n]ení-li prokázán opak, má se za to, že věřitel povinnosti podle § 5, 7 a 9 nesplnil.“ Zákon o spotřebitelském úvěru přenáší důkazní břemeno týkajícího se prokázání splnění zákonem stanovených povinností na věřitele.

Finanční arbitr nezjistil, že by Instituce zjišťovala existenci dalších závazků, které měl Navrhovatel v době uzavření Smlouvy o úvěru, přičemž Instituce mohla takovou informaci získat např. z databází shromažďujících informace o nebankovních úvěrových vztazích, případně z výpisů z účtu Navrhovatele, ve kterém by mohly být splátky těchto závazků zachyceny. Instituce dále nepředložila žádné podklady, ze kterých by bylo patrné, že zjišťovala údaje ohledně výdajů Navrhovatele na bydlení, dopravu, domácnost, apod.

Instituce neunesla důkazní břemeno, protože nepředložila žádné podklady a neprokázala tak, že by s odbornou péčí posoudila schopnost Navrhovatele splácet spotřebitelský úvěr poskytnutý na základě Smlouvy o úvěru.

Finanční arbitr provedl vlastní posouzení úvěruschopnosti Navrhovatele, a z podkladů shromážděných v řízení a z podkladů získaných z úřední činnosti zhodnotil, zda by Navrhovatel byl na základě svých příjmů při zohlednění jeho výdajů a ostatních závazků u úvěrových společností schopen splácet úvěr ze Smlouvy o úvěru.

Finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel měl v době uzavření Smlouvy o úvěru měsíčné příjmy ve výši 15.729,50,- Kč (součet důchodu ve výši 8.510 Kč a příjmů z Dohody o pracovní činnosti ve výši 7.219,50,- Kč měsíčně) a měsíční výdaje na splácení jiných závazků a na bydlení ve výši nejméně 21.106,- Kč. Po porovnání těchto výdajů s příjmy Navrhovatele nelze dospět k jinému závěru, než že Navrhovateli v jeho domácím rozpočtu chybělo v době uzavření Smlouvy o úvěru měsíčně nejméně 5.376,50 Kč (15.729,50 Kč - 21.106,- Kč).

Pokud se tedy Navrhovatel zavázal v článku 4.1 Smlouvy o úvěru ve spojení se splátkovým kalendářem ke Smlouvě o úvěru ke splacení úvěru v 60 pravidelných týdenních splátkách ve výši 583,69,- Kč, a dále podle článku 3.2. Smlouvy o úvěru hradit poplatek za vedení účtu ve výši 500,- Kč, nemůže finanční arbitr než uzavřít, že pokud by Instituce provedla posouzení úvěruschopnosti s odbornou péčí, tak jak jí ukládá zákon, dospěla by k závěru, že Navrhovatel není schopen včasného a řádného plnění závazků ze Smlouvy o úvěru, neboť jeho výdaje podstatně převyšují jeho příjmy.

Instituce se k návrhu na zahájení řízení nevyjádřila ani nepředložila žádné důkazy, a to ani po uložení pokuty za nesoučinnost. Nesoučinnost Instituce v řízení před finančním arbitrem jde k tíži Instituce, finanční arbitr proto při svém rozhodování vycházel ze skutkového stavu tak, jak byl v řízení před finančním arbitrem zjištěn na základě shora popsaných podkladů bez součinnosti Instituce.

Jelikož Instituce nesplnila zákonem jí uloženou povinnost posoudit úvěruschopnost Navrhovatele s odbornou péčí a poskytla úvěr bez toho, aby bylo zřejmé, že ho bude Navrhovatel schopen splatit, je Smlouva o úvěru podle § 9 odst. 1 věty druhé zákona o spotřebitelském úvěru neplatná.

7.6. *Následky neposouzení úvěruschopnosti dlužníka*

7.6.1. *Následky neposouzení úvěruschopnosti obecně*

Zákon o spotřebitelském úvěru nestanoví, zda následkem neposouzení úvěruschopnosti spotřebitele podle § 9 zákona o spotřebitelském úvěru je neplatnost relativní nebo absolutní. Občanský zákoník preferuje relativní neplatnost před neplatností absolutní. Tato zásada je obsažena v § 574 občanského zákoníku, který je základním výkladovým pravidlem a který stanoví, že „[n]a právní jednání je třeba spíše hledět jako na platné než jako na neplatné.“ Ve všech případech, ve kterých občanský zákoník jako následek vady právního jednání stanoví neplatnost, se tedy proto jedná o neplatnost relativní. Pouze pokud právní jednání vykazuje znaky obsažené v ustanovení § 588 občanského zákoníku, pak se jedná o neplatnost absolutní, když „[s]oud přihlédne i bez návrhu k neplatnosti právního jednání, které se zjevně přiči dobrým mravům, anebo které odporuje zákonu a zjevně narušuje veřejný pořádek. To platí i v případě, že právní jednání zavazuje k plnění od počátku nemožnému.“

K absolutní neplatnosti právního jednání je potřeba naplnit zákonné požadavky v souladu s ustanovením § 588 občanského zákoníku, tedy krom rozporu se zákonem musí být kumulativně naplněna podmínka zjevného narušení veřejného pořádku.

Finanční arbitr je přesvědčen, že součástí veřejného pořádku je mimo jiné ochrana skupin osob, které jsou určitým způsobem zranitelné. Mezi takové skupiny osob nepochybně patří spotřebitelé, neboť jejich postavení je obecně ve styku s profesionálním podnikatelem znevýhodněno tím, že do vztahu s podnikatelem vstupují jako neprofesionálové a jsou vůči podnikateli zpravidla hospodářsky a informačně slabší stranou, s menší dostupností právních služeb, nedostatkem profesionálních zkušeností a nemožností stanovovat si smluvní podmínky.

Pokud jde o požadavek zjevného narušení veřejného pořádku, který ustanovení § 588 občanského zákoníku předpokládá, vnímá finanční arbitr důraz na zjevnost jako pravidlo, jaký závěr učinit, jsou-li objektivní pochybnosti o tom, zda určité jednání porušuje veřejný pořádek či nikoli. V případě pochybností, že k narušení veřejného pořádku došlo, by

požadavek zjevnosti nebyl naplněn a byla by presumována shoda jednání s veřejným pořádkem.

V posuzovaném případě však právním jednáním smluvních stran došlo k narušení veřejného pořádku tím, že byl porušen § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. Porušení této normy bylo prokázáno a finanční arbitr proto nemá pochyb o tom, že k narušení veřejného pořádku došlo. Finanční arbitr tak považuje toto narušení veřejného pořádku za zjevné.

Ačkoli zákon o spotřebitelském úvěru výslovně nestanoví, že následkem porušení povinností podle § 9 odst. 1 tohoto zákona je absolutní neplatnost smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, je tento výklad z hlediska ochrany spotřebitele nutný a nasvědčuje tomu i legislativní vývoj ochrany spotřebitele a samotné právní úpravy spotřebitelských úvěrů a jejich zprostředkování.

Smlouva o úvěru je tedy neplatná absolutně podle § 588 občanského zákoníku, a to z důvodu neposouzení úvěruschopnosti Navrhovatele s odbornou péčí v rozporu s ustanovením § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru.

Absolutní neplatnost znamená neplatnost právního jednání od samého počátku a na právní jednání se hledí jako by nikdy nevzniklo a účastníkům z tohoto právního vztahu nevznikají žádná práva ani povinnosti (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. 10. 2013, sp. zn. 28 Cdo 2221/2013).

Podle ustanovení § 2991 odst. 2 občanského zákoníku platí, že *„[b]ezdůvodně se obohatí zvláště ten, kdo získá majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadl, protiprávním užitím cizí hodnoty nebo tím, že za něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám.“*

Podle ustanovení § 2993 občanského zákoníku platí, že *„[p]lnila-li strana, aniž tu byl platný závazek, má právo na vrácení toho, co plnila. Plnily-li obě strany, může každá ze stran požadovat, aby jí druhá strana vydala, co získala; právo druhé strany namítnout vzájemné plnění tím není dotčeno. To platí i v případě, byl-li závazek zrušen.“*

7.6.2. Následky neposouzení úvěruschopnosti Navrhovatele

S ohledem na absolutní neplatnost Smlouvy o úvěru tak plnění, které si Navrhovatel s Institucí mezi sebou poskytli, představuje plnění z neplatného právního jednání, přičemž takové plnění je bezdůvodným obohacením ve smyslu § 2991 odst. 2 občanského zákoníku, které jsou si smluvní strany povinny podle § 2993 téhož zákona vzájemně vydat.

Co se týče zúčtování vzájemných plnění z neplatné smlouvy Nejvyšší soud České republiky v rozhodnutí ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. 23 Cdo 3008/2007, konstatoval, že *„byla-li obě plnění, která si účastníci neplatné smlouvy navzájem poskytli, peněžitá, provede soud vzájemné zúčtování obou neoprávněných majetkových prospěchů (v dnešní terminologii bezdůvodného obohacení) a k takovému postupu není třeba ani vzájemné žaloby ani projevu směřujícího k započtení. Jestliže tedy jde o vrácení vzájemných peněžitých plnění z neplatné smlouvy, je třeba po vzájemném zúčtování těchto plnění uložit plnění rozdílů jednomu z účastníků“*. Tento závěr pak Nejvyšší soud rozvedl v rozhodnutí ze dne 27. 4. 2016, sp. zn. 33 Cdo 23/2016, tak, že toto ustanovení *„zakotvuje vzájemnou vázanost práv a povinností účastníků neplatné nebo zrušené smlouvy; nárok každé ze smluvních stran na vrácení plnění, které poskytla, je nárokem ze zákona podmíněným její povinností vrátit to, co podle smlouvy přijala, druhé smluvní straně. Protože práva a povinnosti každého z účastníků*

neplatné nebo zrušené smlouvy jsou vzájemně podmíněny, platí, že uplatnění a uspokojení práva jedné ze stran na vrácení plnění z takové smlouvy je vázáno na uspokojení obdobného práva druhé smluvní strany; jinak řečeno, povinnost jednoho subjektu plnit (vrátit přijaté plnění) je vázána na tutéž povinnost subjektu druhého. Vrácení plnění z neplatné nebo zrušené smlouvy je každá její strana oprávněna požadovat po druhé smluvní straně jen tehdy, jestliže již sama vrátila nebo současně s uplatněním svého práva vrací či nabídne vrácení všeho, co sama podle této smlouvy přijala“.

Finanční arbitr zjistil z Výpisu z účtu Navrhovatele a z předložených Potvrzení o vkladu, že Navrhovatel uhradil Instituci 9 splátek v celkové výši 5.255,69 Kč (tj. 8 splátek ve výši 584,- Kč, jednu splátku ve výši 583,69 Kč). Navrhovatel uvádí, že uhradil 10 splátek ve výši 583 Kč týdně a dále, že nedisponuje posledním dokladem o zaplacení, jenž by prokazoval výslednou částku ve výši 5.830 Kč. Navrhovatel tedy v řízení před finančním arbitrem doklad o úhradě desáté splátky nepředložil, a proto jí finanční arbitr nemůže přiznat. Navrhovatel pak dále uhradil Instituci prostřednictvím úvěru u společnosti HK Investment s.r.o. částku ve výši 60.000,- Kč. Navrhovatel tedy uhradil celkem na Smlouvu o úvěru částku ve výši 65.255,69,- Kč. Tato částka představuje bezdůvodné obohacení na straně Instituce a Navrhovatel má podle § 2993 občanského zákoníku právo žádat po Instituci její vydání.

Finanční arbitr z předložených podkladů zjistil, že na základě neplatné Smlouvy o úvěru přijal Navrhovatel od Instituce celkem 30.000,- Kč a Instituce přijala od Navrhovatele celkem 65.255,69 Kč. Finanční arbitr tedy provedl zúčtování vzájemných nároků smluvních stran z neplatné Smlouvy o úvěru a zjistil, že nárok Navrhovatele přesahuje nárok Instituce o 35.255,69 Kč (65.255,69 Kč - 30.000,- Kč). Tato částka představuje ve smyslu §2991 odst. 2 občanského zákoníku bezdůvodné obohacení, které je Instituce podle § 2993 občanského zákoníku povinna Navrhovateli vrátit.

8. K výroku nálezu

Jelikož je Smlouva o úvěru od počátku absolutně neplatná, nelze vydat rozhodnutí, že se Smlouva o úvěru úročí diskontní sazbou, a tedy Navrhovatel na takovém určení právní zájem nemá, navíc by takové určení v případě neplatnosti Smlouvy o úvěru neovlivnilo jeho právní postavení. Současně nemá Navrhovatel právní zájem ani na určení, že informace o RPSN a ujednání o poplatcích a smluvních pokutách ve Smlouvě o úvěru jsou neplatná, jelikož je Smlouva o úvěru neplatná ve všech svých částech a finanční arbitr navíc nezjistil, že by Instituce smluvní pokuty Navrhovateli účtovala.

Finanční arbitr na základě shromážděných podkladů a po jejich pečlivém právním posouzení zjistil, že Instituce nespĺnila svou povinnost vyplývající z § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, když schopnost Navrhovatele splácet úvěr neposoudila s odbornou péčí, resp. v rozporu se zákonem uzavřela s Navrhovatelem Smlouvu o úvěru, a následně Navrhovateli poskytla na základě této smlouvy spotřebitelský úvěr, aniž by bylo zřejmé, zda Navrhovatel bude schopen úvěr splatit. V důsledku neposouzení schopnosti Navrhovatele splácet úvěr s odbornou péčí je Smlouva o úvěru od samého počátku neplatná a strany jsou povinny si vydat bezdůvodné obohacení, které na základě neplatné Smlouvy o úvěru získaly. Finanční arbitr proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozhodnutí.

Podle § 17a zákona o finančním arbitrovi, v případě že finanční arbitr, byť i jen z části, vyhoví návrhu navrhovatele, uloží instituci sankci, která činí 10 % z částky, kterou je instituce podle nálezu povinna zaplatit navrhovateli, přičemž pokud je takto vypočtená sankce nižší než

15.000 Kč, je finanční arbitr povinen uložit sankci právě ve výši 15.000 Kč. Zaplacení částky 15.000 Kč finanční arbitr uloží i v případě, kdy předmětem sporu není peněžitá částka.

Jelikož finanční arbitr v nálezu vyhověl Navrhovateli, ukládá v souladu s ustanovením § 17a zákona o finančním arbitrovi současně Instituci ve výroku II. tohoto nálezu sankci ve výši 15.000,- Kč. Sankce je příjmem státního rozpočtu a Instituce je povinna ji zaplatit ve lhůtě a způsobem uvedeným ve výroku tohoto nálezu.

P o u č e n í :

Proti tomuto nálezu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 dnů od jeho doručení podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi. Práva podat námitky se lze vzdát. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci.

V Praze dne 27. 12. 2017

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr